

Finančni minister je dal v tem oziru včeraj najljubnejša pojasnila, pa jaz menim, da ima v tem oziru »Neue Freie Presse« prav, ko pravi: »Gospod Bilinski daje lahko obljube za sé in za čas svojega uradnega delovanja; postava se pa takoj po svojem objavljenju reši svojih začetnikov in samostojno dalje obstaja ter često visoko presega namene svojih ustanoviteljev. Če se bode zdelo prihodnjemu finančnemu ministru potrebno, da se davčni viják bolj trdo privije, potem ne bodo imenovali sredstev, katerih se poslužijo, da dosežejo več osebnega dohodninskega davka, imenovali zvižaje in nasilstva, temveč najdejo, da so v postavi utemeljena.«

O tem postopanju se bode — to že lahko naprej rečemo — tudi pri nas zelo tožilo, kakor se danes tudi v Nemčiji splošno toži o takem ravnanju. Tam se dandanes že ne dá veliko na izjavo. Vedno se povprašuje po dohodkih. Naj gospodom omenim le par takih vprašanj, ki se tam nahajajo, in sicer v tiskanih eksemplarih. Prvič pri zemljskih posestnikih: Ali imate knjigo o gospodarstvu? Potem: Koliko povžijete od sadov iz vrta in polja? itd. Kaj pa bodo naši kmetje rekli k takim vprašanjem? (Dalje prih.)

Cerkvene zadeve.

Blagoslovljenje nove cerkve sv. Jožefa v Prjedoru v Bosni.

Javljamo hvaležni vrlim Slovencem slavne vladikove lavantinske, da je nova hiša božja v čast krusnemu očetu Kristusovemu bila blagoslovljena tretjo nedeljo po Veliki noči, na praznik varstva sv. Jožefa. Došli so mil. gospod opat oo. trapistov z nekaterimi menihi in dvema č. oo. frančiškanoma slovesno blagosloviti. Okoli nove cerkve in ob ulicah do prvotne slabe cerkvice so bili postavljeni mlaji, zelena in cvetoča drevesca in grmiči.

Duhovščina se je opravila v cerkveno obleko v prvotni cerkvi in šla z vernim ljudstvom v procesiji k novi cerkvi, kjer se je začel obred blagoslovljenja. Po blagoslovu je šla veličastna procesija k prvotni cerkvi, iz koje se je v slovesnem sprovodu prenesel najsv. Zakrament oltarja v novo hišo božjo.

Ganljivo je bilo gledati preselitev Kralja večne slave v podobi kruha iz prerevne, drveno-ilovnate, že jako porušene, male cerkvice, mnogo slabše od bethlehemske štalice, v novo, lepo in prostorno hišo svojo. Duhovščina in ljudstvo, mladi in stari, so mu med potoma navdušeno pevali: »Svet, svet, svet, Jsusu Bogučovjeku, u presvetom oltarskom Sakramentu itd.« Lepo pevanje se je razlegalo po večino drugo-verskem mestu in okolici. Spremivši Jezusa z molitvami, sv. pesmami in gorečimi svečami v rokah, v novo cerkev, začela se je slovesna velika služba božja prvokrat v novi cerkvi. Mnogim so rosile solze radosti in hvaležnosti iz očí, da so ućakali v tej novi rimo-katoliški občini, zbrati se v dostojno cerkev k službi božji, zavarovani pred vetrovi, dežjem in drugimi nezgodami, kojim so bili izpostavljeni v prvotni cerkvi. Slavnostni govornik je v tehtnem cerkvenem govoru se iskreno spominjal blagodušnih dobrotnikov te nove cerkve, tudi iz Slovenije, in jih priporočal tukajšnjim katoličanom v vedno hvaležni spomin, kar se pa in se bode zgodilo v novi cerkvi pred »tronom« Jezusa, Marije in sv. Jožefa za vse žive in umrle dobrotnike, in sicer vsako sredo in večkrat v letu se bere sv. maša za nje.

Toda nova cerkev še ni dovršena, v njej ni do-

stojnih oltarjev; edini slabi, stari in nedostojni oltar, ki smo ga iz prvotne cerkvice v sili namestili v novo, je samo sv. miza iz desk zložena in nosi revno omarico v sredini za tabernakelj; ni obhajilne mize, ne prižnice, tlak ni dogotovljen, stene puste in prazne. Od zunaj cerkev še ni ometana, treba je zvonik dozidati, a pomočkov za vse to ni več. Naša občina je uboga in še le začetna, ima se boriti za obstanek svoj in sama iz svojega ni zmožna novo cerkev dovršiti, opraviti in z najpotrebnejšim oskrbeti. Zaradi tega se lepo prosi pomočij in milodarne podpore, da se to more dogotoviti in dostojno napraviti. Usmilite se nas in pripomagajte nam k temu, vi naši bratje in sestre po veri, cerkvi in narodu!

Rimokatoliški župni ured sv. Josipa v Prjedoru.
Pošta: Prjedor. Bosna.

Gospodarske stvari.

Banka »Slavija«.

Ta banka je imela dne 12. maja svoj občni zbor. Iz letnega poročila, katerega nam je doposlalo generalno ravnateljstvo tega slovanskega zavoda, posnemamo, da je dne 31. decembra 1895 banka »Slavija« štela 256.823 članov, ki so imeli pri njej zavarovanega kapitala za 284.109.909 fl. 45 kr. Zavarovalne premije uplačalo se je 2.116.833 fl. 28 kr.; izplačala pa je svojim zavarovancem za škode in deleže vzajemno podedovanjskih društev 1.531.531 fl. 61 kr. Same obresti, katere je banka prejela od plodnosne naložitve svojih fondov, znašale so 292.724 fl. 97 kr. in so se porabile za zopetno pomnožitev fondov, ki vklub ogromnim izplačilom lanskega leta iznašajo 6.815.229 fl. 98 kr. Kako zelo skrbi banka »Slavija« za varnost svojih članov, razvidno je iz tega, da iznaša nje rezervni fond za požarna zavarovanja 108°/_o vseh letnih premij, dasi ministerski razglas že 33°/_o letnih premij proglašja za zadostno rezervovanje. Pokojninski fond uradniški, ki je nastal večinoma iz prebitkov uprave, iznaša že 326.728 fl., pokojninski fond zastopniški pa ima 156.226 fl. 78 kr. imovine. Ako končno omenimo še, da je banka »Slavija« v 27. letih svojega obstanka plačala svojim članom 25.553.849 fl. 30 kr., priznal bode gotovo vsakdo, da so te številke, ki pričajo o uzornem vodstvu zavoda in pa o priljubljenosti njegovi povsod, koderkoli posluje. — Podučno je pa tudi, kaj premore poštenje, vztrajnost in dobra uprava, kajti iz primerjevalnega izkaza o uspehih zavarovalnic v letu 1895. prepričali smo se, da banka »Slavija«, ki je bila — kakor znano — leta 1879. ustanovljena z nezatno svotico 3000 fl. zavzema danes po velikosti svojih fondov drugo mesto med 33 avstro-ogerskimi vzajemnimi zavarovalnicami.

Kdaj je čas kositi?

Kedar je trava dorasla, dozorela, poreče navadno kmet. A kdor se pri košnji po tem načelu ravna, nima nobenega dobička, pač pa trpi zgubo in škodo. Kajti če se čaka, da postane trava že takorekoč lesena, da že rjavi, je za košnjo že dosti prezrela. Seno iz take trave ne bode nikdar dobro, krepko, pa tudi ne jedno, vrhu tega prazno, brez vsega teka. Če se tako pozno prva trava pokosi, trpijo tudi koreninice, ki med tem že vnovič poganjajo, precejšnjo škodo ter zgubijo svojo pravo moč, otava nima časa, da bi se prav razvijala in uspešno rastla. Na ta način se pridela polovica manj otave in seno je brez vrednosti; škoda torej ni majhna.

Kdaj naj se pa torej kosi? Dneva ti ne pove nobena pratika. Kajti košnja se mora ravnati po kakovosti travnika, po kakovosti trave in pa seveda po vremenu. Razložek je velik, če je travnik jako suh in kamenit ali če je močvirnat. Razložek je nadalje na travi sami ležeč, ker ne dozori vsaka trava ob istem času: nekatere sorte prej, druge pozneje. Ne sme se s košnjo odlagati tako dolgo, da trava reš dozori, ker s tem že zgubi največji del svoje hranilne moči in vrednosti.

Kedar najlepše cvete, takrat naj se pokosi in seno je tako, da ga mora biti gospodar vesel. Navadno se pravi, naj se kosi prvi teden junija. Drugo pravilo veli, da se mora kositi vsaj teden pred kresom, a ni začeti s košnjo prej kó štirinajst dni pred kresom. Ta čas se naj vravna po vremenu. Ako je bila zima huda in je spomladi dolgo časa zmrzavalo, se mora očitno pozneje kositi, kakor pa če je bilo vreme po zimi in pomladi ugodno in toplo.

Ako se o pravem času pokosi, dobi gospodar tečno, jedno seno, obilo dobre otave in klaja daje potem tudi masten gnoj. S košnjo torej nikar odlagati; pametnejše je nekaj dni prej, kakor pozneje, travo pokositi, posušiti in pod streho spraviti.

Sejmovi. Dne 30. maja v Poličanah (za svinje) in v Podsredi. Dne 1. junija pri Sv. Trojici v Slov. gor. in v Mariboru (tudi za konje). Dne 2. junija v Radgoni. Dne 3. junija v Lučanah, na Ptuju in v Imenem (za svinje). Dne 5. junija v Slov. Bistrici, na Spod. Polskavi (za svinje) in na Bregu pri Ptuju (za svinje).

Dopisi.

Iz Čadrama. (Naše društvene razmere; zidanje nove farne cerkve.) Naše društvo »Sloga« ima namen, društvenike tukajšnjih občin o umni sadje, vino- in živinoreji podučevati. V to svrhu je imelo dne 25. aprila tukaj g. učitelja J. Belčeta, ki je šolarje in nekaj drugih poslušalcev podučeval o sadje- in vinoreji; dne 26. aprila pa je v šoli učil g. okr. živinozdravnik M. Jelovšek o umni svinjereji. Ker našega kmeta posebno velikokrat nesreča pri svinjah obiskuje, se ni čuditi, da je nad 300 poslušalcev praktično razlaganje pazljivo poslušalo, posebno je bil ženski spol dobro zastopan, ker ravno gospodinje ta nauk najbolj zadeva. Dne 10. maja pa je to društvo imelo občni zbor, pri katerem se je poudarjalo, da je društvo sicer aktivno in več gleštv, kakor je za časopise in druge potrebe izdalo, da je pa vendar še vedno več mladih kmetovalcev, kateri se za društvo malo zmenijo, čeravno bi njim ga krvavo treba bilo, in se skoraj na vsaki peči njihovega zemljišča se vidi, da umnega kmetovanja ne razumejo, in nevednost je vendar najdražja reč v deželi. Po raznih poročilih g. predsednika, tajnika in denarničarja bila je volitev novega odbora, in bili so večidel prejšnji izvoljeni, le knjižničarjem bil je odbran Janez Vahtar, posetnik v Oplotnici, in Matija Skrbinek, kmet v Sujčku, odbornikom. Naj bi se pač posrečilo novemu ali staremu vnovič izvoljenemu odboru prav veliko društvenikov pridobiti. — Veliko dela in skrbi ima zdaj posebno odbor našega cerkvenega društva za pozidanje nove farne cerkve; kajti že dne 23. sušca so zidarji delo začeli in so zdaj neprestano že delali skozi cela dva meseca, ter niso samo temelja dozidali, ampak položili so že celi pojas (sokelj) iz granita, ki je 1 m visok. Nad tistim so že 4—5 m visoko iz kamnja in opeke 1 m 40 cm širok zid potegnili. Zato so že porabili okoli 2800 voz nalamanega

kamnja, 130.000 opek, 150 štrtinjakov apna in nad 500 voz peska. Še le pri zidanju se je razvidelo, da stavišče od severa proti jugu visi za celih 2½ m in se bo moral znotranji in zunanji del cerkve zasipati in se bo zato vsaj 3000 voz zemlje potrebovalo. To bo veliko več stroškov povzročilo, in nam je res treba vsestranske podpore, kakor so nam tisto že v tekočem letu vnovič skazali mil. knezoškof Mihael, ki so za naše društvenike dali natisniti pridigo, katero so lani dne 20. okt. tukaj imeli, potem pa razni domači in tuji dobrotniki, posebno Prihovljani, ki so nam veliko hrastov podarili in tudi obljubili, da bodo iz graščinskega loga v Berjah nam 100 sežnjev drv v pečnico zvozili, Gril na Htinji, ki nam je dal 55 lepih plohov, Jurij Hohler, p. d. Grof v Božjah, ki nam je daroval 22 prav lepih in debelih smrek, in domači gospodarji, pa tudi sosedje na Keblju, pri Sv. Kunigundi in v Konjicah, ki so že stotine voženj v božjo čast storili. Na praznik Kristusovega vnebohoda bil je v cerkvi občni zbor tega društva in se je po litanijah pri polni cerkvi poslušalcem razlagala resnica o bogastvu sv. kat. cerkve, katero obstoji v pozemeljskih posestvih, pa tudi v duhovnih, in zadnjih se nahaja mnogo tudi v hišah revežev. Poudarjalo se je, koliko da so dobri verni v prejšnjih stoletjih za lepoto cerkveno storili in da naša nova cerkev se že zdaj vidi, da ima dovolj prostorna, trpežna in lepa biti. Nova cerkev bo torej prišla gotovo na 60.000 fl., res velik znesek, pa z božjo pomočjo in dobrotljivih src upamo polagoma vse plačati.

Iz Leskovca v Halozah. (Narodno spanje; nemški napisi.) Oprostite, g. urednik, da sem se predrznil potrkati na Vaša vrata; sicer sem dolgo čakal, meneč, da se bo kdo drugi oglašil, pa žal, Leskovec spi zaradi važnih, koristnih in podučljivih rečij. Po drugih krajih je že večinoma vse po koncu. Oglejmo si na primer to ali drugo župnijo ali celo posamezne vasi, tukaj se snuje ali je že ustanovljeno bralno društvo, tamkaj pevsko društvo, tam spet že krepko udarjajo tamburaši. A pri nas ga vsega tega ni, pač pa se nekateri potegujejo za stvari, ki njih celo nič ne brigajo, oziroma zoper našo čast duhovščino. — Nekega dne sem imel ravno priložnost, da sem hodil po naši občini in tudi drugod. Pa kaj vidim? »Oho, kaj pa to?« Berem, in bilo je »Anton Mlakar brenneri«; ker je tedaj zaukazala finančna direkcija, da mora vsak posestnik, kateri ima pripravo za žganjarijo, imeti tablo z napisom, toda ni zaukazano, da z nemškim; torej velja slovenski. Grem dalje, tukaj najdem »Jakob Mlakar brenneri« in tako zaporedoma, izvzemši dva posestnika in sicer Andreja Šmigoca, obč. predst. v V. Okiču, in Jakoba Šmigoca, posestnik v Skorišnjaku. Ta dva imata napis »žganjarija«, ne pa »teuč«. Kdo pa je te nemške napise napravil? Neki Jakob Emersič, zidarski pomagač v Velikem Okiču, ki prav ne razume, kaj je riba fiš, miza tiš. Glejte, ko bi rajši prebirali podučljive knjige in časnike, bi tega svega ne bilo. Da pa to dosežemo, k temu nam pomoz! Bog!

Od Sv. Barbare pri Vurbergu. (Pol ure župan; brezznačajnost.) O veliki noči lani je bila občinska volitev za občino Korena. Županom je bil izvoljen Ivan Markuš, gostilničar in mesar, ob enem pa tudi precej velik liberalec, katerega geslo je: »Korena mora biti nemška«. A vsled pritožbe nekaterih posestnikov radi nepostavnega ravnanja pri volitvi je visoka c. k. namestnija v Gradcu to volitev razveljavila. Zbok tega smo volili letos dne 23. aprila nov občinski odbor. Izmed vseh volilcev — katerih je okoli 200 — se je volitve udeležilo samo 18, pa vsak še je imel eno pooblastilo. Za odbornike so bili izvoljeni skoro sami nemskutarski kimovci in Markuševi privrženci, kateri so dne